

ВІЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

91.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 19-го Нолбрл. — 1848 — Wilno. PIĄTEK, 19-go Listopada.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 12-го Ноября.

Высочайшій Грамота.

Генералъ-Фельдмаршалу Императорско-Австрійской службы, Кнзю Виндишгрецу.

Отдавая полную справедливость доблестнымъ дѣйствіямъ вашимъ къ поддержанію законныхъ правъ вашего Монарха, ознаменованнымъ отличною твердостью и примѣрнымъ благоразуміемъ, Мы, въ искреннемъ сознаніи высокихъ заслугъ вашихъ и во изъявленіе особеннаго Нашего къ вамъ благоволенія, Всемилостивѣйше жалуемъ васъ кавалеромъ ордена Св. Апостола Андрея Первозваннаго, знаки коего при семъ препровождая, пребываемъ къ вамъ навсегда благосклонны.

На подлинной собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКОГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ Царскомъ Селѣ,
Октября 28-го 1848 года.

Въ Высочайшемъ Указѣ, за собственноручнымъ ЕГО ИМПЕРАТОРСКОГО ВЕЛИЧЕСТВА подписаніемъ, даномъ Правительствующему Сенату 11-го Октября, изображено: „Управленіе Государственнаго Коннозаводства, по соотношенію его къ общему сельскому хозяйству, повелеваемъ присоединить къ Министерству значеннаго Имущества, на правилахъ, для оне оставить Правительствующій Сенатъ сдѣлать надлежащее распоряженіе.“

Извѣстія съ Кавказа.

(Окончаніе.)

22-го Сентября, съ разсвѣтомъ, отрядъ двинулся отъ селенія Зухула къ Ахтамъ; непріятель пересѣкъ дорогу между бывшимъ укрѣпленіемъ Тифлискимъ и селеніемъ Мискинжи. Позиція его была чрезвычайна сильна. На самой дорогѣ, поднимающейся весьма круто между камнями, были построены крѣпкіе за-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 12-go Listopada.

NAJWYŻSZY DYPLMAT,

Jenerał-Feldmarszałkowi Cesarско-Austryackiej służby,
Xięciu Windischgrätz.

Oddając zupełną sprawiedliwość chwalebnymъ działaniomъ waszymъ ku utrzymaniu legalnychъ prawъ waszego Monarchy, oznaczonymъ szczególną stałością i wzorową przeźornością, My, na znakъ rzetelnego uznania wysokichъ zasługъ waszychъ i w dowódъ szczególniej Naszej ku wamъ życzliwości, Najłaskawiej mianujemy was Kawaleremъ Orderu Św. Apostoła Andrzeja Piérwszego Wezwania, którego znaki przy témъ załączając, pozostajemy ku wamъ na zawsze przychylni.

Na oryginalne własną Jego Cesarzką Mości ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

Carskie-Sioło,
28-go Października 1848 r.

W Najwyższymъ Ukazie, z własnoręcznymъ JEGO CESARSKIEJ MOŚCI podpisemъ, danymъ Rządzącemu Senatowi, 11-go Października, wyrażono: „Zarządъ Stadnictwa Krajowego, ze względu na jego stosunekъ do ogólnego gospodarstwa wiejskiego, rozkazujemy przyłączyć do Ministerstwa Dóbr Państwa, na prawidłachъ, dla rzeczonoego Zarządu przez Nas utwierdzonychъ, o czymъ Rządzący Senatъ nie zaniecha uczynić należytego rozporządzenia.“

WIADOMOŚCI Z KAWKAZU.

(Dokończenie.)

Dnia 22 Września, o świcie, oddziałъ ruszył od wsi Zuchuła ku Achtomъ; nieprzyjacieli zaś przeciął drogę między dawną warownią Tifliską i wsią Miskinjy. Pозиція jego była nader silna. Na samej drodze, podnoszącej się bardzo stromo między kamieniami, porobione były silne zasieki na kilka piąter; prawe skrzydło opierało się o grzbiet

валы въ нѣсколько ярусовъ; правый флангъ упирался въ отвѣсный хребетъ, обходимый только на разстояніи 10-ти верстъ; лѣвый оканчивался отвѣснымъ обрывомъ въ Самуръ; значковъ было много; число неприятеля по словамъ плѣнныхъ, простиралось до 7,000 пѣшихъ съ отборною кавалерією, подъ начальствомъ *Даніель-Бека* и *Гаджи Мурада*.

Въ полдень войска сосредоточились; на самомъ руслѣ Самура рѣки была поставлена батарея изъ четырехъ орудій и десяти ракетныхъ станковъ, обстрѣливая во флангъ неприятельскую позицію, вся кавалерія переправилась на лѣвый берегъ Самура, и подошла къ броду, ведущему въ тылъ неприятелю; 1-й, 2-й и 3-й батальоны Князя Варшавскаго Полка, поддержанные 2-мъ батальономъ Апшеронскаго Полка, подъ командою Полковника *Манюкина*, двинулись на штурмъ съ фронта позиціи.

Толпы, покрывающія горы, пустили градъ камней и пуль; но батальоны, безъ выстрѣла, дружно поднимались въ колоннахъ. Подполковникъ *Кишинскій* повелъ 2-й батальонъ Князя Варшавскаго Полка на самую крутую высоту, увѣчанную сильнымъ заваломъ, который составлялъ ключъ позиціи; подошелъ подъ заваль, онъ остановилъ батальонъ, чтобы дать людямъ перевести духъ; тогда всѣ толпы Мюридовъ изъ заваловъ ударили въ шашки, и на своихъ плечахъ внесли *Кишинскаго* и батальонъ его въ заваль. Майоръ *Алмуховъ*, съ 3-мъ батальономъ, стремительно атаковалъ лѣвый флангъ позиціи надъ самой кручею и, потерявъ нѣсколько человекъ, сброшенныхъ въ Самуръ, почти безъ выстрѣла ворвался и выбилъ Мюридовъ изъ необыкновенно крѣпкаго мѣста. Подполковникъ *Пироговъ*, съ 1-мъ батальономъ, шелъ на центръ позиціи, и, не останавливаясь ни разу, выдержалъ самый сильный огонь съ обоихъ фланговъ. Атака была произведена въ такомъ порядкѣ и съ такимъ порывомъ мужества, что неприятель не могъ устоять. Какъ только онъ дрогнулъ, Полковникъ *Джефаръ-Кули-Ага Бакихановъ*, со всею кавалерією, переправился ему въ тылъ, не смотря на быстроту рѣки, и жестоко атаковалъ бѣгущихъ во флангъ.

Въ часъ пополудни неприятеля уже не было на мѣстѣ боя; онъ оставилъ 3 значка, 300 спящихъ тѣлъ и до 70-ти плѣнныхъ; кавалерія, поддержанная пѣхотою, преслѣдовала его по путямъ; отрядъ почевалъ у стѣнъ освобожденнаго Ахтинскаго Укрѣпленія, сдѣлавъ въ этотъ день 35 верстъ, и одержавъ блистательную побѣду.

Съ нашей стороны убито 15 человекъ, ранены: Пѣхотнаго Князя Варшавскаго Полка Подполковникъ *Кишинскій*, Капитанъ *Добрышннъ*, Подпоручики: *Лазаревъ* и *Вухольцъ*, Подпоручикъ *Любинскій*, Прапорщикъ *Кружмессъ*, пленныхъ чиновъ 152.

23-го и 24-го числа отрядъ слѣдовалъ за неприятелемъ до селенія Рутула, но *Шамиль*, *Даніель-Бекъ* и *Гаджи-Мурадъ* бѣжали впереди отряда; въ настоящее время, въ Самурскомъ Округѣ нѣтъ ни одного вооруженнаго Мюрида; жители сами приводятъ плѣнныхъ, и просятъ помилованія, какъ заблудшіе и уступившіе силѣ.

Князь *Аргутинскій* съ особеннымъ одобреніемъ называетъ Полковниковъ: *Бакиханова*, *Годлевскаго* и *Манюкина*, Подполковниковъ: *Пирогова* и *Кишинскаго*, Майора *Алмухова*, Капитана *Добрышннъ*, Поручиковъ: *Лазарева* и *Вухольца*, отличившихся въ этомъ дѣлѣ; защитники укрѣпленія, по отзыву его, *все отличились*, въ особенности же Полковникъ *Ромъ*, Капитаны: *Новоселовъ* и *Жоржъ*, Штабсъ-Капитанъ *Бугіевъ* и Прапорщикъ *Виннетъ*.

Генералъ-Лейтенантъ *Шварцъ*, съ своей стороны, узнавъ о настоящемъ направленіи главныхъ силъ *Шамиля*, оставилъ въ Бѣлоканскомъ ущельѣ наблюдательный отрядъ, и стаялъ остальныя войска, ему подвѣдомственные, въ Элису, на правый флангъ Лезгинской Линіи. Обезпечивъ Джаро-Бѣлоканскую Область и окрестности Нухи отъ всякаго покушенія, онъ поднялся, вверхъ по Элисуйскому ущелью, неприятелю въ тылъ, и прибылъ, 22-го Октября, въ горное селеніе Кудаль; но значительная партія Мюридовъ, расположенная противъ этого селенія, внезапно отступила и скрылась изъ виду, и затѣмъ общее бѣгство неприятеля отстранило надобность въ дальнѣйшемъ движеніи войскъ чрезъ высокія горы, покрытыя глубокимъ снѣгомъ.

Матерянки, посѣщая въ дома свои и нигдѣ не останавливаясь, много терпѣли отъ холода и голода;

простопадлы, который можна obejść tylko w odległości wiorst 10, lewe zaś kończyło się stromém urwiskiem nad Samurem chorągiewek było mnóstwo. Liczba nieprzyjaciół, według zeznań jeńców, wynosiła 7 tysięcy piechoty, z wyborową jazdą, pod dowództwem *Daniel-Beka* i *Hadzi-Murada*.

O południu wojska skoncentrowały się; na samem korycie rzeki Samur założoną była bateria z 4 dział i 10 przyborów rakietniczych; ostrzeliwująca ze skrzydła nieprzyjacielską pozycją; cała jazda przeprawiła się na lewy brzeg Samuru i zbliżyła się do brodu, prowadzącego w tył nieprzyjaciela. Bataliony: 1-szy, 2-gi i 3-ci pólku Xięcia Warszawskiego, wsparte 2-m batalionem pólku Apszeronskiego, pod dowództwem Półkownika *Maniukina*, ruszyły do szturmu od frontu pozycyi.

Tłumy, okrywające góry, puściły grad kamieniami i kul; lecz bataliony, nie wystrzelivszy, postępowały w kolumnach. Podpółkownik *Kiszyński*, wprowadził 2-gi batalion pólku Xięcia Warszawskiego na strome wzgórze, uwienieczone silną zaskieką, stanowiącą klucz pozycyi. Podstąpiwszy pod zaskiekę, zatrzymał batalion, aby dać wytchnąć ludziom; wtedy wszystkie tłumy Miurydów z zaskieki wysypały się z gołemi szablami i na barkach swych wnieśli wewnątrz zaskieki *Kiszyńskiego* i jego batalion. Major *Altuchow* z 3-m batalionem, atakował natarczywie lewe skrzydło pozycyi nad samem urwiskiem, a straciwszy kilku ludzi wrzucenych do Samuru, wdarł się prawie bez wystrzału i wyparł Miurydów z nadzwyczaj warownego miejsca. Podpółkownik *Pirogow* szedł z 1-m batalionem na środek pozycyi, i nie zatrzymawszy się ani razu, wytrzymał bardzo silny ogień z obu skrzydeł. Atak był wykonany w takim porządku i z takim zapalem mężstwa, że nieprzyjacieli nie mógł dotrzymać placu. Skoro zaś tylko się zachwiał, Półkownik *Dzafar-Kuli-Aga Bakichanow*, nie zważając na bystrość rzeki, przeprawił się z całą jazdą w tyle nieprzyjaciela i zaatakował gwałtownie ze skrzydła uciekających.

O godzinie 1-jej po południu nieprzyjaciela już nie było na miejscu bitwy; zostawił on 3 chorągwie, około 300 poległych i do 70 jeńców; jazda, wspierana przez piechotę, ścigała tuż za nim; oddział nocował pod wałami oswobodzonej warowni Ahtynskiej, zrobiwszy w tym dniu 35 wiorst drogi i odniosłszy świetne zwycięztwo.

Z naszej strony zabito 15 ludzi; ranni są: Podpółkownik pólku piechoty Xięcia Warszawskiego *Kiszyński*, Kapitan *Dobryszyn*, Porucznicy: *Lazarew* i *Buchholtz*, Podporucznik *Lubowski*, Chorągry *Krummes* i 152 żołnierzy.

Dnia 23-go i 24-go oddział ścigał nieprzyjaciela do wsi Rutuła, ale *Szamil*, *Daniel-Bek* i *Hadzi-Murad* uszli przed oddziałem. Teraz w okregu Samurskim niemasz ani jednego Miuryda uzbrojonego; mieszkańcy sami przyprowadzają niewolników i proszą o łaskę, jako ci, co zbłądzili i ulegli sile.

Xiażę *Argutinski*, ze szczególną pochwałą wspomina Półkowników: *Bakichanowa*, *Godlewskiego* i *Maniukina*; Podpółkowników: *Pirogowa* i *Kiszyńskiego*, Majora *Altuchowa*, Kapitana *Dobryszyna*, Poruczników: *Lazarewa* i *Buchholtza*, którzy się odznaczyli w tej bitwie. Obróńcy warowni, według jego doniesienia, *wszyscy się odznaczyli*, szczególniej zaś Półkownik *Roth*, i Kapitanowie: *Nowosietow* i *Zorż*, Sztabś-Kapitan *Buczkijew* i Chorągry *Binnet*.

Jenerał-Porucznik *Schwartz*, ze swjej strony, dowiedziawszy się o obecności skierowaniu sił *Szamila*, zostawił w wąwozie Biełokańskim oddział strażniczy, a pozostałe wojska, pod jego dowództwem będące, ścigał do *Elisu*, na prawe skrzydło Linii Leczynskiej. Zabezpieczywszy okreg *Dżaro-Biełokański* i okolice *Nuchi* od wszelkiego zamachu, sam posunął się w górę wąwozu *Elisujskiego*, zabrał tyl nieprzyjacielowi, i 22 Września przybył do górnej wsi *Rudal*; ale znaczny oddział Miurydów, rozłożony naprzeciw tej wsi, nagle cofnął się i zniknął. Powszechna zatem ucieczka nieprzyjaciela usunęła potrzebę dalszego prowadzenia wojsk przez wysokie góry, pokryte głębokim śniegiem.

Buntownicy, wracając do swych domów i nigdzie się nie zatrzymując, wiele ucierpieli od zimna i głodu; nasi

посланные сдѣлать за ними милиціонеры наши со- считали на пути 144 трупа, нѣмыхъ свидѣтелей бѣд- ственнаго отступленія.

Шамилъ, возвратившись, одинъ изъ первыхъ въ свое убѣжище, принесъ съ собою, вмѣсто добычи, упре- ки. Мюридовъ за огромную потерю лучшихъ людей почти всѣхъ нагорныхъ племенъ и проклятій жителей цѣлаго края, которыхъ онъ заставилъ измѣнить долгу и потомъ беззащитно предать справедливому взыска- нію за ихъ малодушіе. Таковы для него и для лег- коверныхъ его приверженцевъ горестныя послѣдствія дерзкаго похода, коимъ онъ мечталъ поддержать въ горахъ колеблющееся его вліяніе. Это покушеніе мгновенно разразилось къ собственному его вреду, доставивъ храбрымъ войскамъ Кавказскаго Корпуса случай покрыть себя новою славой въ степяхъ Ах- тинскихъ и на высотахъ селенія Мискинжи.

Въ справедливомъ вниманіи къ снмъ доблест- нымъ подвигамъ, Государь Императоръ Всемило- стивѣе соизволилъ пожаловать Генералъ-Адъютанту Князю *Арзутинскому-Долгорукову* орденъ Св. Але- ксандра Невскаго, Полковнику *Рому* чинъ Генералъ- Маіора и аренду въ 1200 руб. сер., принявшему по- слѣ него начальство надъ Ахтинскимъ Гарнизономъ, Капитану *Новоселову* чинъ Маіора и Подполковни- ка, — всему гарнизону годовое жалованье не въ зачетъ и 40 знаковъ отличія военнаго ордена, — всѣмъ ниж- нимъ чинамъ бывшаго подъ Мискинжи отряда, по рублю серебромъ на cadaго человека.

О лицахъ, наиболее отличившихся и о воспо- бленіи семействамъ убитыхъ, Высочайше повелѣно войти съ особымъ представленіемъ.

Генеральнаго Штаба Штабсъ-Капитанъ *Исакова*, принявшаго дѣятельное участіе въ дѣйствіяхъ Дагес- танскаго отряда, Государь Императоръ изволилъ на- значить Флигель-Адъютантомъ Его Величества.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 13 Ноября.

Генералъ отъ кавалеріи Врангель, главноначаль- ствующій войсками въ Мархѣ, занявъ Берлинъ, из- далъ 12 Ноября слѣдующія распоряженія:

„Въ слѣдствіе постановленія королевскаго каби- нета отъ сего числа, коимъ установлено осадное по- ложеніе Берлина на рейонѣ двухъ миль, предписы- ваю: 1) Въ клубы и политическія собранія закры- ваются. 2) Воспрещается собираться на публичныхъ площадяхъ и улицахъ толпамъ болѣе чѣмъ въ 20-ть ч. днемъ и въ 10-ть ночью. 3) Въ публичныя мѣ- ста должны быть заперты въ 10 часовъ вечера. 4) Объявленія, газеты и журналы не могутъ быть печатаны, продаваемы или обнародуемы, иначе какъ по предварительному разрѣшенію полиціи. 5) Въ чужеземцы, которыхъ не могутъ представить уважитель- ныхъ причинъ пребыванія своего въ городѣ, если хо- тятъ избѣгать высылки ихъ, должны въ 24 часа вы- ѣхать изъ города и его округа. 6) Прибывающіе въ городъ съ оружіемъ, обязаны оставить оное на гаупт- вахтахъ при въѣздахъ. 7) Національная гвардія рас- пущена королевскимъ постановленіемъ отъ 11 с. м. съ тѣмъ однако же, что въ послѣдствіи будетъ пере- формирована, чѣмъ впрочемъ не лзя исполнить по- ка осадное положеніе не будетъ отмѣнено. 8) Въ продолженіи осаднаго положенія, тѣ только изъ граж- данскихъ лицъ могутъ имѣть и носить оружіе, кото- рыя получаютъ на то особое позволеніе отъ меня, или отъ полицейскаго начальства. У лицъ немѣющихъ такого позволенія, оружіе будетъ отобрано. 9) За- конныя власти продолжаютъ исполнять возложенныя на нихъ обязанности и приводить въ исполненіе при- каннія имъ за соотвѣстными мѣры, и по мѣрѣ согласія оныхъ съ вышеизложенными распоряжені- ями, усильно буду имъ содѣйствовать. 10) Городъ Бер- линъ понесетъ и вознаградитъ общественными и част- ными средствами всѣ потери, которыя возникнуть по поводу усмиренія ланго или съ оружіемъ въ рукахъ сопротивленія противъ вооруженной силы. 11) Дви- женіе, торговли и промышленности, не стѣсняется у- ставленіемъ осаднаго положенія.“

— Пруссійскій Государственный Указатель, въ офи- ціальномъ отдѣлѣ сегодняшняго нумера, сообщаетъ: 1) декларацию отъ 11-го с. м., которою министерство

милиціанци, выставили на ихъ слѣденіе, налічили по дродзе 141 труповъ, немыхъ свидѣловъ несчастнаго отворота.

Шамилъ, wróciwszy jeden zъ piérwszychъ do swego schronienia, przyniósłъ zъ sobą, zamiastъ zdobyczy, wy- rzuty Muriydówъ za ogromną stratę najlepszych prawie Ju- dzi ze wszystkich plemion góralskich, oraz przekleństwa mieszkańców całego kraju, których zmusił do zdradzenia obowiązku, a potem bez obrony wydałъ na sprawiedliwą karę za ichъ tchorźliwość. Takie-to są dla niego i jego łatwo- wiernychъ stronników smutné następstwa zuchwałego przedsięwzięcia, przez które roiłъ sobie że wzmoeni w gó- rach swój wpływъ jużъ zachwiany. Zamechъ ten w jednéj chwili obróciłъ się na jego szkodę, następczywszy walecznymъ wojskomъ корпусу Kaukaskiego sposobność do okrycia się nową sławą na szanachъ Acltińskich i wyżynachъ wsi Mi- skinży.

Ze słusznego względu na takъ świetne czyny, Jego Cesarska Mość Najmilszeiwięci udzieliłъ raczyłъ Jeneral-Adjutantowi Xieciu *Argutinskemu Dolgorukiemu* order św. Alexandra Newskiego, Półkownikowi *Roht* stopień Jeneral-Majora i arendę na 1,200 r. sr., kapitanowi *Nowo sietow*, który objąłъ po nimъ dowództwo nadъ załogą Acltiń- ską, stopnie: Majora i Podpółkownika; — całej zaśъ zółd roczny, nie na rachunekъ, i 40 znakówъ honorowychъ orderu wojskowego, — wszystkimъ zaśъ żołnierzomъ oddziału, który byłъ pod Miskinży, po rublu srebremъ dla każdego.

Co do osób, które się najwięcej odznaczyły, i co do wsparcia rodzinъ po poległychъ, rozkazano Najwyżej uczynić osobne przedstawienie.

Sztabs-Kapitana Sztabu Jeneralnego *Isakowa*, który należałъ czynnie do działówъ oddziału Dagestańskiego, Jego Cesarska Mość raczyłъ mianować Swoimъ Flügel-Adjutan- temъ.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, 13 listopada.

Jeneral Jazdy, v. Wrangel, naczelny dowódzca wojsk w Marchii, po zajęciu Berlina, wydałъ w dniu 12 listopa- da r. b. następujące rozporządzenia:

„W skutekъ dekretu Królewskiego gabinetu, zъ daty dzisiejszej, którymъ stan oblężenia miasta Berlina, w dwu- milowymъ obrębie, zostałъ zaprowadzony, rozkazuje: 1) Wszystkie kluby i Zgromadzenia polityczne zamykają się. 2) We dnie na publicznychъ placachъ i ulicachъ nie wolno się zbierać więcej jakъ 20 osobomъ, a w nocy więcej jakъ 10. 3) Wszystkie miejsca publiczne o godzinie 10-jej wieczoremъ powinny być zamknięte. 4) Plakaty, gazety i wszelkie pisma mogą tylko za poprzednimъ pozwoleniemъ policyj- nej władzy być drukowane publicznie, sprzedawane lub przylepiane. 5) Wszyscy cudzoziemcy, którzy nie są w sta- nie wylegitymować się dostatecznie zъ przyczynъ pobytu swego w mieście, jeżeli chcą uniknąć wydalenia, winni w przeciagu 24 godzin, miasto i obrębъ jego opuścić. 6) Zbrojno do miasta przyjeżdżający, broń złożą na odwa- chach. 7) Gwardya obywatelska rozwiązana została zъ za- strzeżeniemъ reorganizacyi, postanowieniemъ Królewskimъ zъ dnia 11-go b. m.; w czasie stanu oblężenia reorganizacya ta nastąpić nie może. 8) W czasie stanu oblężenia cywil- ni wtedy tylko broń posiadać i nosić mogą, gdy na to wy- raźne uzyskają pozwolenie odemnie, albo od władzy poli- cyjnej. 9) Ito bezъ takiego pozwolenia zъ bronią spotkany zo- stanie, natychmiastъ będzie rozbrojony. 10) Władze praw- nie istniejące pozostają przy swoichъ obowiązkachъ, a w wy- pełnieniu środkówъ, za stosowne przez siebie uznanychъ o ile te powyższymъ rozporządzeniomъ moimъ odpowiadają, naj- silniejsze we mnie znajdują poparcie. 11) Miasto Berlin poniesie i wynagrodzi wszelkie szkody, jakieby wynikły zъ przytłumienia otwartego albo zbrojnego oporu przeciwko sile zbrojnej, w publicznychъ i prywatnychъ własnościachъ. 12) Biegъ interesówъ prywatnychъ, robótъ królewskichъ i pry- watnychъ, handlu i przemysłu, ogłoszeniemъ stanu oblę- żenia nie stęcsnia się.“

— *Prusski Monitor* Stann (*Preuss. Staats-Anzeiger*) umieściłъ w urzędowej części dzisiejszego numeru: 1) ode- zwę Ministerstwa zъ d. 11 listopada, w której toż Minister-

объявлять, что какъ нѣкоторое число членовъ учредительнаго собранія, не смотря на королевское повелѣніе, переносищее мѣстопробываніе этого собранія въ Бранденбургъ, гдѣ представители должны собраться 27-го Ноября, продолжаетъ засѣдать въ Берлинѣ, то всѣ переговоры и рѣшенія этой части учредительнаго собранія будутъ почитаемы незаконными и недействительными; и 2) объявленіе президента полиціи, отъ 12 Ноября, опредѣляющее порядокъ обезоруженія гражданской гвардіи и назначающее мѣста, куда эта гвардія должна была представить свое оружіе къ 5-ти часамъ вечера вчерашняго дня.

— Въ той же газетѣ напечатана слѣдующая прокламація: „Въ слѣдствіе повелѣнія министерства, обнародованнаго 12 Ноября, по которому городъ Берлинъ объявленъ въ осадномъ положеніи, приказано главнокомандующему въ Мархіяхъ, въ прокламаціи отъ того же числа, чтобы днемъ не собиралось по улицамъ болѣе двадцати человекъ, а ночью болѣе десяти. Не смотря на то, сходбища на улицахъ продолжаютъ. При появленіи воинскихъ отрядовъ, народъ въ первую минуту разступается, а потомъ бѣгаетъ вокругъ нихъ съ насмѣшками и ругательствами. Это постыдное поведеніе, въ которомъ принимаютъ участіе множество любопытныхъ, не вымлющихъ предостереженій, и которое уже осьмой мѣсяцъ поддерживаетъ анархическое состояніе города, и болѣе всего имѣетъ цѣлю утомить войско, призванное для успокоенія Берлина, должно наконецъ прекратиться. Силъ окончательно предписано войску употребить огнестрѣльное свое оружіе противъ подобныхъ скопищъ, если, по данному сигналу, толпы тотчасъ же не разойдутся. Берлинъ, 13 го Октября, 1848 г.

Командантъ Берлина, Генералъ-Маіоръ Тюленъ.“

— Отъ полиціи издано слѣдующее объявленіе: „Сдача оружія со стороны гражданской стражи, назначенная на вчерашнее число, во многихъ мѣстахъ была отчасти затруднена, отчасти же вовсе не допущена: толпы черни останавливали тѣхъ, которые несли свое оружіе для сдачи, отбирали у нихъ оное насильственно, и оскорбляли ихъ. Въ слѣдствіе сего назначается срокъ для исполненія сего приказанія до пяти часовъ по полудни завтрашняго дня, 14 Ноября. Воинскимъ же патрулямъ предписано наблюдать, чтобы подобныя поминутымъ случаи не происходили. Приемъ оружія будетъ производиться сегодня съ двухъ до пяти часовъ по полудни, а завтра съ семи утра до пяти по полудни. Всякому сдающему выдается полицейскимъ чиновникомъ квитанція, которая и будетъ служить впредь законнымъ видомъ. Берлинъ, 13-го Ноября 1848.

Президентъ Полиціи Барделебенъ.“

— Еще обнародовано приказаніе главнокомандующаго, которымъ, на все время осаднаго положенія, запрещено изданіе слѣдующихъ газетъ: 1) *Die Reform*; 2) *Die Zeitungs-Halle*; 3) *Die Lokomotive*; 4) *Die Republik*; 5) *Die Volksblätter*; 6) *Die ewige Lampe*; 7) *Der Krakehler*; 8) *Kladeradatsch*.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 12 Ноября.

Эдуардъ Преслеръ фонъ Штернау, Вѣнскій уроженецъ, 32-хъ лѣтъ и Эдуардъ Яловицкій, Поликъ, родомъ изъ Губниковъ, принимавшіе участіе въ сопротивленіи императорскому войску съ оружіемъ въ рукахъ, осуждены на смертную казнь и разстрѣляны, послѣдній 10 Ноября, а первый 11. Осужденный же на висѣлицу Юлій Фребель, уроженецъ Грисгеймскій, прощень княземъ Виндигрецомъ въ уваженіе нѣкоторыхъ обстоятельствъ.

— Третьяго дня арестованъ въ Энцердорфѣ бывшій Венгерскій статсъ-секретарь Пульскій, въ то время когда онъ собирался перѣхатъ черезъ Венгерскую границу. Его привезли сюда въ закрытой со всѣхъ сторонъ каретѣ, гдѣ два офицера сидѣли по сторонамъ его съ пистолетами въ рукахъ. За каретою слѣдовалъ отрядъ изъ двѣнадцати драгунъ. Отсюда Пульскаго немедленно отвезли въ главную квартиру князя Виндиггреца.

— Капитанъ, стоявшій 6 Октября съ карауломъ въ зданіи военнаго министерства, гдѣ умерщвленъ графъ Латуръ, и не защитившій графа отъ ярости неистовствующей черни, отданъ подъ военный судъ.

ство ошвідеца, że ponieważ pewna liczba członków Ustawodawczego Sejmu, nie zważając na rozkaz Królewski, przenoszący pobyt tego Sejmu do Brandenburskiej Reprezentanci mają się zgromadzić dopiero d. 27 listopada, odbywa dalej swoje posiedzenia w Berlinie; tedy wszystkie uchwały i postanowienia tej części Ustawodawczego Zgromadzenia, i mają być uważane za nielegalne i nieobowiązujące, i 2) ogłoszenie Prezesa policyi z d. 12 listopada, przepisujące sposób rozbrojenia gwardyi obywatelskiej, i wskazujące miejsca, gdzie taż gwardya powinna była złożyć broń swoją do godziny 5-jej wieczorem dnia wczorajszego.“

— W tejże gazecie czytamy następującą odezwę: „W skutek rozkazu ministerstwa, wydanego d. 12 listopada, mocą którego miasto Berlin ogłasza się za będące w stanie oblężenia, zalecono przez Głównodowodzącego w Marchii, w odezwie tegoż dnia wydanej, aby we dnie nie zgromadzało się na ulicach więcej nad 20, a w noc więcej nad 10 osób. Mimo to, zbiegowiska na ulicach nie ustają. Za ukazaniem się oddziałów wojska, lud wprawdzie rozstępuje się przed nimi, lecz wkrótce otacza je i bieży za nimi z szyderstwem i urąganiem. To bezwstydné postępowanie, w którym bierze udział mnóstwo ciekawych, niezważających na upominania władzy, a które już to osmy miesiąc podtrzymuje anarchiczny stan miasta, i przedewszystkiem ma na celu znuzić wojsko wezwane dla uspokojenia Berlina, powinno ustać nakoniec. Niniejszem przeto stanowczo rozkazano wojsku, używać pełnej broni przeciw podobnym zbiegowiskom, jeśli za danym hasłem, tłumy natychmiast się nie rozejdą. Berlin, 13-go listopada 1848 roku.

Komendant Berlina, Jenerał-Major Thümen.“

— Ze strony policyi ogłoszono także następną odezwę: „Składanie broni przez gwardyę cywilną, nakazane w dniu wczorajszym, zostało w wielu miejscach po części zmitrężone, po części zaś niedopuszczone: tłumy bowiem pospółstwa zatrzymywały tych, którzy nieśli broń swoją dla oddania, odbierały ją od nich gwałtem, a samych ich znieważały. W skutek tego naznacza się nowy termin dla wykonania tego rozkazu, do godziny piątej z południa dnia jutrzejszego, 14-go listopada. Patrolom zaś wojskowym zalecono czuwać, aby podobne wyżej wzmiankowanym wypadki nie miały na przyszłość miejsca. Przyjmowanie broni uskutecznić się będzie dzisiaj od 2-jej do 5-jej godziny z południa, a jutro od 7-jej z rana do 5-jej po południu. Każdy broń składający otrzymuje z rąk urzędnika policyi kwit, który na przyszłość służyć mu będzie za prawne świadectwo. Berlin, 13 listopada 1848 r.

Prezes policyi Bardeleben.“

— Przymem jeszcze ogłoszono rozkaz Głównodowodzącego, mocą którego, przez cały czas oblężenia, zakazano wydawać 8 następujących gazet: 1) *Die Reform*; 2) *Die Zeitungs-Halle*; 3) *Die Lokomotive*; 4) *Die Republik*; 5) *Die Volksblätter*; 6) *Die ewige Lampe*; 7) *Der Krakehler*; 8) *Kladeradatsch*.

A U S T R I A.

Wiedeń, 12 listopada.

Edward Preslern von Sternau, urodzony w Wiedniu, wieku lat 32, i Edward Jełowicki, Polak, rodem z Hubnik, za udział z bronią w walce przeciw wojsku Cesarzowskiemu, skazani zostali na śmierć i rozstrzelani, ostatni d. 10, a pierwszy d. 11 listopada. Skazany zaś na szubienicę Juliusz Fröbel, deputowany na Sejm Frankfurcki, z miasta Griseim, otrzymał ułaskawienie od Xięcia Windischgrätza, z uwagi na okoliczności winę zmniejszające.

— Onegdaj został aresztowany w Enzendorf były Węgierski Sekretarz Stanu Pulsy, w chwili kiedy miał już przekroczyć granicę Węgier. Przywieziono go tutaj w ściśle zamkniętym powozie, gdzie dwóch oficerów siedziało z obu stron z pistoletami w rękę. Za pojazdem szedł oddział dwunastu dragonów. Ztąd niezwłocznie odwieziono go do głównej kwatery Xięcia Windischgrätza, w Schönbrunn.

— Kapitan, który d. 6 października stał na straży w pałacu Ministerstwa wojny, gdzie został zamordowany Hr. Latour, i nie bronil go przed wściekłością zjadłego pospółstwa, został oddany pod sąd wojenny.

— Новый губернатор г. Вены, генерал-лейтенант Пельден, прибывший сюда вчера, издал красноречивую прокламацию къ благоразмыслившим жителям Вены, напоминая въ ней причины настоящаго состоянія и советуя въ отвращеніе подобныхъ случаевъ, сдѣлать только внушеніями разсудка и не вынуждать убійства орудіи.

— Въ Кремсирѣ уже избрано мѣсто для засѣданій учредительнаго сейма. Кремсирскій замокъ заключаетъ въ себѣ около 160 комнатъ, цѣлѣмъ меблированныхъ. Въ самомъ городѣ тоже нѣтъ недостатка въ квартирахъ для членовъ сейма. По слухамъ, въ Кремсирѣ будутъ постоянно находиться три министра. Полагаютъ, что уложеніе можетъ быть окончено тамъ въ нѣсколько недѣль. Относительно новаго министерства до сихъ поръ носятъ одни неопредѣлительные слухи, и почти у всякаго есть въ карманѣ собственныя сибирскія министерства, изъ чего видна только неизвѣстность, подѣл покровомъ которой скрыто это важное дѣло. Однакожъ, ежеминутно ожидаютъ возвращенія министра финансовъ Крауса, вызваннаго въ Ольмюцъ и возвращающагося оттуда, по слухамъ, съ спискомъ новыхъ министровъ.

— Съ вѣкотораго времени находится здѣсь бывшій министръ графъ Стадіонъ. Полагаютъ, что онъ будетъ назначенъ министромъ внутреннихъ дѣлъ.

— Войска безпрестанно выступаютъ въ Венгрію. Завтра выходитъ туда первый корпусъ, подѣ командою Бана Иеллашича. Почта изъ Венгріи не приходитъ уже четвертый день. Фельдмаршалъ князь Виндичицъ также чрезъ нѣсколько дней отправляется въ Венгрію. На Лейтѣ стоитъ генералъ Мого, имѣя не болѣе 12,000 чел. войска. Изъ Трансильваніи получено сегодня извѣстіе, что фельдмаршалъ-лейтенантъ баронъ Бухнеръ соединилъ подѣ своею командою всѣ императорскія войска, и что все нѣмецкое и волошское населеніе той страны совершенно подчинилось его началству. Въ Банатѣ австрійскія войска не могли начать наступательныхъ дѣйствій по недостатку въ снарядахъ. Въ Славоніи городъ Эсегъ принялъ сторону Мадьяровъ. Главную команду надѣ Венгерскими войсками получилъ тамъ генералъ Гергей.

— Изъ Землина пишутъ, отъ 4 Ноября, что Мадьяры, 24 Октября, атаквали Ширинъ и Темеринъ, чтобъ занять въ нихъ прежнія свои позиціи, но были дважды отбиты Сербами съ значительнаго потерей. Сербы стекаются въ большомъ числѣ, чтобы дѣйствовать противъ Венгерцевъ.

— По выступленіи изъ Вены многихъ отрядовъ, въ городѣ остается только 16 бат. пѣхоты, 10 эскадроновъ кавалеріи и 4 понтонныя роты.

Ольмюцъ, 11 Ноября.

Прибывшая сюда депутація Руссиновъ изъ Галиціи, поднесла Императору слѣдующій адресъ: „Ваше Величество! Извѣстіе о бѣдственныхъ происшествіяхъ въ столицѣ, тѣмъ болѣе поразило Руссиновъ Галиціи, что Ваше Величество приобрѣли право на признательность своего народа, столь многочисленными доказательствами милости и любви. Вѣрные Руссины, узнавъ о происшествіяхъ, не могли не отправить депутаціи, чтобы излить государю свою преданность. Мы прислали къ Вашему Императорскому Величеству съ изъясненіемъ чувствъ нашего цѣлаго народа. Государь! когда Руссинъ говоритъ своему Монарху, не уста, а сердце выражаетъ слова его. О цы наши не учили насъ убирать мысли наши въ звучаія слова, но за то глубоко закоренили въ насъ чувство долга: любовью воздавать за любовь, и хранить неколебимую вѣрность нашему наследственному Государю. Мы свято исполнили долгъ этотъ и впредь вѣрно будемъ исполнять его. За любовь нашего возлюбленнаго Монарха, коей видимъ доказательства, ждемъ мы воздать искреннему непреложному любовию и вѣрности, неизменно сохранить, до послѣдняго издыханія, преданность нашу возлюбленному Государю. Гдѣ бы Ваше Величество ни находились, повсюду сопутствовать Вамъ будутъ любовь, вѣрность и привязанность Руссиновъ, которые всего болѣе желаютъ доказать эти чувствованія на дѣлѣ. Удостоите Ваше Величество милостиво принять изъясненіе чувствъ нашихъ и утѣреніе, что Руссины съ искреннимъ довѣріемъ полагаются на справедливое слово ваше, и только путемъ законовъ будутъ требовать осуществленія обещанныхъ имъ правъ и привилегій. Лембергъ, 28

— Nowy Gubernator Wiednia, Jeneral - Porucznik Welden, który wczoraj tu przybył, wydał wymowną odezwę do dobrze-myślących mieszkańców Wiednia, w której przypomina powody doznawanego obecnie stanu, radząc oraz, dla uniknienia nadal podobnych wypadków, słuchać tylko głosu rozumu i rozsądku, a nie narażać się więcej na głos upomnienia armat.

— W Kremsir przygotowane już miejsce dla posiedzeń Ustawodawczego Sejmu. Zamek Kremsirski zamyka w sobie około 160 pokoiów, zupełnie umeblowanych. W samym też miasteczku nie zbywa na mieszkaniach dla członków Sejmu. Jak słychać, w Kremsir ciągle przebywać będzie trzech Ministrów. Utrzymują, że konstytucya może być tam ułożoną w kilka tygodni. Co się tyczy nowego gabinetu, krążą dotąd same tylko bezzasadne pogłoski, i prawie u każdego znajduje się w pogotowiu oddzielna lista Ministrów, z czego łatwo widzieć, jak wielka tajemnica dotąd całą tę rzecz osłania. Jednakże co chwila oczekują powrotu Ministra skarbu, Krausa, powołanego do Olomunca, i mającego ztamąd powrócić z listą nowych Ministrów.

— Od niejakiego czasu znajduje się tu były Minister Hr. Stadion. Sądzą, że będzie mianowany Ministrem spraw wewnętrznych.

— Do Węgier ciągle wyruszają wojska. Jutro wyciąga tamże pierwszy korpus, pod wodzą Bana Jellaczycza. Począta z Węgier już od dni czterech nie przychodzi. Feldmarszałek Xiążę Windischgrätz za kilka dni uda się także do Węgier. Nad Lejtą stoi Jeneral Moga, mając nie więcej jak 12,000 wojska. Z Siedmiogrodu otrzymano dzisiaj wiadomość, że Jeneral-Porucznik Baron Buchner połączył pod swoim dowództwem wszystkie Cesarские wojska, i że cała ludność Niemiecka i Wołoska tego kraju poddała się jego władzy. W Banacie wojsko Austriackie nie mogło rozpocząć kroków zaczepnych dla braku amunicyi. W Sławonii, miasto Esseg wzięło stronę Madziarów. Główne dowództwo nad wojskiem Węgierskim otrzymał tam Jeneral Görtely.

— Piszą z Semlina, pod d. 4 listopada, że Madziarowie d. 24 października atakowali Schirin i Temerin, aby tam zająć uprzednie swoje stanowiska, ale dwakroć byli odparci przez Serbów ze znaczną stratą. Serbowie gromadzą się w wielkiej liczbie w celu działania przeciw Węgrom.

— Po wyjściu z Wiednia wojsk przeznaczonych do Węgier, ma tu pozostać tylko 16 batalionów piechoty, 10 szwadronów jazdy i cztery kompanie pontonierów.

Olomuniec, 11 listopada.

Przybyła tu deputacya Rusinów z Galicyi, złożyła Cesarzowi następujący adres: „N. Panie! Wiadomość o zaszkliwych smutnych wypadkach w stolicy, tém boleśniej dotknęła naród Ruski w Galicyi, im więcej miałeś W. C. Mość prawa spodziewać się tylko wdzięczności od swoich ludów, po tak licznych dowodach łaskawości i miłości. Wierny naród Ruski nie mógł powziąć tej wiadomości, bez wystania natychmiast wybranej przez siebie deputacyi, w celu zapewnienia Ciebie N. Panie, o swoim najszczerzszym przywiązaniu do dostojnego Cesarzowskiego domu. Nam to zalecono to zaszczytne posłannictwo, złożyć W. C. Mości uzcucia całego Ruskiego narodu. N. Panie! kiedy Rusini mówią do swego Monarchy, to nie usta, lecz serce wyrażać się powinno; nasi bowiem ojcowie nie uczyli nas ubierać uczuć naszych w kształtne słowa, ale tém głębiej wrażli nam naukę, płacić miłością za miłość i zachować dla plemiennego Monarchy nieskalaną wiarę. Naukę tę wykonywaliśmy ciągle i w przyszłości wiernie wykonywać będziemy. Za miłość naszego najlepszego Monarchy, której widzimy, że miłość naszą najprędzej okaże prawdziwą, niekłamana miłość, i wytrwać wiernie, stale, niezmiennie, aż do ostatniego tchnienia życia, przy naszym najukochańszym Monarsze. Gdziekolwiek W. C. Mość bawie będziesz, wszędzie N. Panie towarzyszyć Ci będzie miłość, wierność i przywiązanie Rusinów. Rusini nie tak gorąco niepragną, jak dowieść tych uczuć czynami. Raczy, N. Panie przyjąć łaskawie ten wyraz naszych prawych uczuć, jako też i zapewnienie, że Rusini pokładając niezmątną ufność w sprawiedliwym słowie W. C. Mości, tylko na drodze prawa żądać będą urzeczywistnienia zapewnionych im swobód i przywilejów. Lwów 28 paździer. 1848. (podp.) Główne zgromadzenie Rusinów.

Октября 18 і8 года (подписано): Главное собраніе Руссиновъ.“

Императоръ далъ депутации слѣдующій отвѣтъ: „Съ удовольствіемъ принимаю извѣщеніе издавна мнѣ извѣстной преданности ко мнѣ и слова проявляющихся въ это смутное время патріотическихъ чувствъ Руссиновъ. Я не забуду изложенное въ адресѣ ихъ желаніе и дамъ повелѣніе министрамъ ускорить удовлетвореніемъ оного.“

— Нѣсколько представителей сейма прибыли въ нашъ городъ, съ тѣмъ, чтобы отправиться въ Кремсиръ. Секретарь сейма, Глейспакъ, выѣхалъ въ Вѣну, для оправданія въ Кремсиръ архива.

Франція.

Парижъ, 11 Ноября.

Генераль Кавеньякъ предписалъ циркулярно по всѣмъ вѣдомствамъ обнародовать уставъ, обезпечивающій права всѣхъ сословій общества и вмѣстѣ съ тѣмъ претраждающій гибельныя замыслы возмущителей. — Циркуляръ генерала Кавеньяка произвелъ большое впечатлѣніе на биржѣ. Вчера, члены національнаго собранія, въ числѣ болѣе 150 чел., единодушно провозгласили его кандидатомъ на званіе президента.

— Бразильскій посланникъ, Аранхо-Рибейро, представилъ вчера ген. Кавеньяку вѣрительныя свои грамоты.

— Вчерашнее засѣданіе національнаго собранія было немногочисленно; едва собралось 554 члена. Болѣе 200 представителей отправились въ департаменты, для выбора президента. Собраніе утвердило кредитъ въ 146 милліоновъ для муниципальныхъ властей, и потому продолжало разсматривать бюджетъ.

— При открытіи сегоднешняго засѣданія, едва было на лицо 100 членовъ, и даже когда уже начали балотировать по нѣкоторымъ статьямъ относительно бюджета, число ихъ только немногимъ превышало 500; а это необходимо нужное количество для доставленія оппозиціи силы закона. Послѣ завтра, какъ слышно, многіе депутаты намѣрены отправиться въ свои департаменты; это обстоятельство можетъ поводить къ тому, что само собою послѣдуетъ отсроченіе засѣданій. Въ слѣдствіе сего, Г. Лербеттъ сдѣлалъ предложеніе, чтобы собраніе не давало дальнѣйшихъ отпусковъ, но оное, при тайной балотировкѣ, отвергнуто было большинствомъ 140 голосовъ. Г. Девиль представилъ прошеніе отъ 2,000 чел. обучающихся молодыхъ людей въ Парижѣ, насчетъ совершеннаго освобожденія майнскихъ и юнскихъ инсургентовъ. Прошеніе сіе передано было комиссіи. Въ заключеніе засѣданія, президентъ Маррастъ пригласилъ членовъ, чтобы завтра, въ 8 часовъ утра, собрались для присутствованія при торжествѣ обнародованія уложенія.

— Министръ духовныхъ дѣлъ и просвѣщенія, Фредонъ, издалъ циркуляръ къ епископамъ, въ коемъ предлагаетъ имъ сдѣлать распоряженіе объ отправленіи, по приходамъ, молебствій, по случаю освященія устава. Въ Парижѣ, на площади Согласія, строятъ часовню, въ которой архіепископъ парижскій освятитъ уставъ и отслужитъ благодарственное молебствіе. Обрядъ этотъ будетъ совершенъ послѣ завтра. Национальное собраніе назначило 600,000 фр. для бдѣныхъ въ цѣлой Франціи; говорятъ также, что послѣ завтра обнародована будетъ амнистія за проступки національной гвардіи и нарушение правилъ лѣснаго устава. Депутации изъ отдаленнѣйшихъ странъ края отправляются въ Парижъ.

— Декретъ объ избраніи президента республики состоитъ изъ 7 статей, содержаніе которыхъ слѣдующее: „Выборы начнутся во всей Франціи 10 Декабря. Всѣ граждане, включенные въ списки на выборы представителей въ національное собраніе, будутъ также участвовать въ выборѣ президента. Балотировать будутъ въ главномъ окружномъ городѣ, или, въ случаѣ подраздѣленія оного, въ указанномъ мѣстномъ властію округѣ. Балотированіе будетъ произведено посредствомъ билетовъ; билетъ долженъ быть написанъ на бѣлой бумагѣ, иначе не будетъ принятъ. Военные будутъ балотировать въ главномъ окружномъ городѣ, въ которомъ расположены. Балы будутъ считаемы въ главныхъ окружныхъ городахъ; изъ сихъ городовъ списки будутъ препровождены въ департаментскія города, гдѣ составленъ будетъ общій счетъ. Такіе департаментскіе счета, которыхъ будетъ 86, отпра-

Сesarz udzielił deputacyi następującą odpowiedź: „Z radością przyjmuję wyraz znanego mi oddawna przywiązania do mojej osoby, i nawet w tych ciężkich czasach znowu objawiających się uczucie patryotycznych Ruskiego narodu. Życzenia, wynurzone w adresie, zachowam w pamięci, i polecę mojemu ministerstwu aby o ile możności ich załatwienie przyspieszyć.“

— Kilku Reprezentantów Sejmowych przybyło do naszego miasta w przejeździe do Kremsier. Sekretarz Sejmowy Gleispach, wyjechał do Wiednia, w celu upakowania archiwów, mających być także przewiezionymi do Kremsier.

FRANCYA.

Paryż, 11 listopada.

Generał Cavaignac wydał do wszystkich władz okolic, w którym poleca ogłoszenie ustawy, zabezpieczającej swobody wszystkim stanom społeczeństwa, lecz oraz władzę tamę zgubnym zagrożeń dążeniom. Okolic ten sprawił wielkie wrażenie na giełdzie. Wczoraj, przeszło 150 Reprezentantów jednomyślnie ogłosiło pomienionego Generała swoim kandydatem do Prezydentury.

— Poseł Brezylijski, Arango-Ribeiro, złożył wczoraj Generałowi Cavaignac uwiarytelniające go pismo swego Monarchy.

— Zgromadzenie Narodowe tak było wczoraj nieliczne, że ledwie znalazło się 554 członków. Przeszło 200 Reprezentantów udało się do departamentów, na wybory Prezydenta. Zgromadzenie uchwaliło kredyty dla władz municipalnych, w ilości 146 milionów, a następnie zajmowało się dalszymi rozprawami nad budżetem.

— Przy otwarciu dzisiejszego posiedzenia było zaledwo obecnych 100 członków, i nawet gdy przyszło do głosowania nad niektórymi wnioskami, w przedmiocie budżetu, liczba icho niewiele tylko przewyższyła liczbę 500, potrzebną koniecznie do przyjęcia prawomocne uchwały. Pojutrze jak słychać, wielu deputowanych gotuje się także do wyjazdu do swoich departamentów, przez co być może, iż odroczenie posiedzeń samo przez się nastąpi. Z tego powodu, P. Lherbette uczynił wniosek, aby Zgromadzenie nie udzielało dalszych urlopów: atoli wniosek ten, przez tajne głosowanie, większością 140 głosów odrzucony został. P. Deville złożył petycję od 2,000 uczących się młodzieży w Paryżu, o zupełne uwolnienie Majowych i Czerwcowych powstańców. Petycją tę odesłano do Komisji. Przy końcu posiedzenia, Prezes Marrast zaważał członków, aby jutro o godz. 8 rano, zebraли się przy szarfach dla znajdowania się na uroczystości ogłoszenia ustawy.

— Minister wyznań i oświecenia, Freslon, wydał okolic do Bi-kupów, w którym wzywa ich, aby nakazali uroczyste nabożeństwa po parafijach, z powodu poświęcenia ustawy. Na placu Zgody w Paryżu, wznosi się kaplica, w której Arcybiskup stolicy poświęci ustawę i odśpiewa: „Te Deum.“ Uroczystość ta odbędzie się jutro. Zgromadzenie Narodowe uchwaliło 600,000 fr. dla ubogich w całej Francji; mówią także, że jutro ogłoszona będzie amnestya, za przewinięcia gwardji narodowej i przekroczenia lęne. Do Paryża udają się deputacye, nawet z najodleglejszych stron kraju.

— Prawo o obiorze Prezydenta Rzeczypospolitej składa się z 7 artykułów, których treść jest następująca: „Wybory zaczna się w całej Francji w dniu 10 grudnia. Wszyscy obywatele zamieszczeni w spisach na wybory Reprezentantów do Zgromadzenia Narodowego, będą też uczestniczyli w wyborze Prezydenta. Głosowanie odbędzie się w głównym mieście Departamentu lub w razie poddzielenia takowego, we wskazanym przez władze miejscowobwodzie. Głosowanie będzie przez bilety; bilet powinien być napisany na papierze białym, inaczej nie będzie przyjęty. Wojskowi będą głosowali w głównym mieście Departamentu, w którym mają kwatery. Głosy będą obliczane w miastach głównych obwodowych; z tych miast spisy będą przesłane do miast departamentowych, gdzie sporządzony zostanie rachunek ogólny. Takie rachunki departamentowe, których będzie 86, zostaną przesłane do Paryża, do Komisji umyślnie mianowanej przez Zgromadzenie Na-

ялены будутъ въ Парижъ, въ назначенную для сего національнымъ собраніемъ комиссію, состоящую изъ 30 членовъ, которая сдѣлаетъ общую и окончательную повѣрку. Чтобы быть избраннымъ президентомъ республики прямо отъ народа, необходимо получить по крайней мѣрѣ половинное большинство подданныхъ голосовъ, и не мене 2 миллионны избирательныхъ базовъ. Если этихъ двухъ условій: необходимаго большинства и числа 2,000,000 базовъ никто не получитъ, тогда національное собраніе изберетъ президента республики изъ числа пяти лицъ, получившихъ значительнѣйшее число голосовъ въ свою пользу. — Принявъ во вниманіе время, необходимое для произведенія какъ самаго балотирования, такъ равно для частной и общей повѣрки голосовъ, должно полагать, что избраніе президента можетъ быть извѣстно не прежде 20-го Декабря сего года.

— Всѣ доведенія подтверждаютъ, что въ департаментахъ начинается образовываться сильная реакція противъ кандидатура Лувика Наполеона Бонапарте. Даже въ національномъ собраніи лѣвая республиканская партія снова одерживаетъ побѣду надъ правою монархическою: при вчерашнемъ образованіи отдѣленій, значительнымъ большинствомъ голосовъ были избраны представителями знаменитѣйшіе члены оной, тогда какъ въ минувшемъ мѣсяцѣ правая монархическая партія почти исключительно господствовала въ отдѣленіяхъ.

— Умѣренная демократическая и легитимистская партія намерены совершенно отказаться отъ участія въ выборѣ президента.

— Въ Йонскомъ департаментѣ явился новый кандидатъ въ президенты, на мѣсто Лувика Бонапарте: это младшій братъ Императора Наполеона, б. Вестфальскій Король, Геронимъ Бонапарте, коему вышъ 75 лѣтъ отъ роду.

13 Нолбръ.

Вчерашнее торжество обнародованія уложенія совершилось спокойно. Никакого покушенія, никакого пистолѣтнаго выстрѣла, никакого взрыва адской машины, не было, что однако нѣкоторыми утренними газетами было предсказываемо. Въ 3 часа утра, барабанный бой призвалъ парижскую національную гвардію. Былъ сильный холодъ; снѣжная мятель дѣлала погоду невыносимою. Въ 8 часовъ, значительная часть національной гвардіи южныхъ предмѣстій построилась вдоль берега Сены. Въ 8½ часовъ, вся площадь согласія занята была линіями войсками и національными гвардіями. Плотники и обойщики, занимавшіеся всего три дня, окончивали еще свои работы. Огромные штандарты поднимали на венеціанскія колонны, великолѣпныя украшенія устраивали внутри и въ часовни, въ виду которой Г. Маррасть имѣлъ прочесть уложеніе, а за симъ архіепископъ имѣлъ совершить Божественную литургію и проѣхать *Te Deum*. На четырехъ огромныхъ знаменахъ, красавались слова: „Уложеніе 1848 г.“ — Потомъ начали наполняться оба большія возвышенія. Даже сильная снѣжная мятель не удержала нѣкоторыхъ дамъ отъ прибытія сюда. Въ 9 часовъ общій барабанный бой возвѣстилъ приближеніе національнаго собранія въ предмѣстіи Гр. Марраста и Кавеньяка. Всѣ войска сдѣлали на караулъ. Однако депутатовъ находилась едва половина; всѣ они были съ красными розами и шарфами. Едва подошли къ мосту согласія, какъ съ правой стороны отъ церкви св. Магдалины, зашумѣли парижскаго архіепископа въ сопровожденіи всего духовенства. Оба шествія подошли къ возвышеніямъ и часовни. Непогода все болѣе и болѣе усиливала въ Г. Маррасть, займившій мѣсто на платформѣ передъ часовнею, началъ за симъ чтеніе уложенія. По поводу сильнаго холода, голоса его дрожали. По прочтеніи уложенія слышны были при шумѣ вѣтра слабыя восклицанія: „Да здравствуетъ Республика!“ Архіепископъ, съ духовенствомъ, проѣхалъ *Te Deum*. Но по причинѣ порывистаго вѣтра, едва въ 10-ти шагахъ можно было слышать что либо. Въ 12½ часовъ, послѣдніе отряды національной гвардіи возвратились въ свои квартиры.

— Лувикъ Бонапарте не присутствовалъ при вчерашнемъ торжествѣ, напечаталъ въ газетахъ, что отсутствіе его при обнародованіи устава не должно быть перетолковано съ невыгодной стороны на счетъ образа его мыслей, такъ какъ онъ сдѣлалъ это единственно потому, чтобы не подать предлога къ какому либо смѣненіямъ.

родовое, złożonej z 30 członków, która uczyni ogólne i ostateczne obrachowanie. Ażeby być chosenym Prezydentem Rzeczypospolitej wprost przez naród, potrzeba mieć za sobą nie tylko stanowczą większość wszystkich podanych, ale i niemniej nad 2 miliony głosów. Jeżeli tych dwóch warunków, większości koniecznej i liczby 2,000,000 głosów nikt nie otrzyma, wtedy dopiero Zgromadzenie Narodowe wybierze Prezydenta Rzeczypospolitej z liczby pięciu osób, które miały najwięcej głosów za sobą. Licząc czas potrzebny na samo głosowanie i na obliczanie głosów częściowe i ogólne, wypada, że wybór Prezydenta nieprędzej może być wiadomy, jak około 20 grudnia roku bieżącego.

— Wszystkie doniesienia potwierdzają, że w departamentach zaczyna się tworzyć silna reakcja przeciw kandydaturze Ludwika Napoleona Bonaparte. Nawet w Zgromadzeniu Narodowym lewa strona republikańska odnosi znowu zwycięstwo nad prawą monarchiczną, tak, iż przy wczorajszej organizacyi biur, znaczną większością obrani zostali Prezesami najznakomitsi jej członkowie, gdy tymczasem przeszłego miesiąca prawa strona monarchiczna prawie wyłącznie panowała w biurach.

— Stronnictwa: umiarkowane, demokratyczne i legitymistowskie mają się zupełnie wstrzymać od udziału w wyborze Prezydenta.

— Nowy kandydat do Zgromadzenia Narodowego przedstawia się w departamencie Yonne, w miejsce P. Ludwika Bonaparte; jest to najmłodszy z braci Cesarza Napoleona, Hieronim Bonaparte, b. Król Westfalski, mający 75 lat wieku.

Dnia 13 listopada.

Wczorajsza uroczystość ogłoszenia ustawy odbyła się spokojnie. Żaden zamach, żadne strzały pistoletowe, żadna machina piekielna, nie nie zaszkodziło z tego wszystkiego; co niektóre poranne pisma prorokowały. O godz. 3 rano bębny zwołały gwardyę narodową Paryżką. Było wielkie zimno; zamieć śniegowa czyniła powietrze nieznosnem. Około godz. 8 znaczna część gwardyi narodowej południowych przedmieść stanęła w porządku wzdłuż brzegu Sekwany. O godz. 8½ pół do 9-jej cały plac Zgody zajęty został przez wojsko liniowe i gwardyę narodową. Ciężkie i tapicerzy, którzy do przygotowań zaledwie 3 dni czasu mieli, kończyli jeszcze roboty. Olbrzymie chorągwie zaciągano na wewnętrzne kolumny, bogate draperye układano wewnątrz i zewnątrz kaplicy, przed którą P. Marrast miał odczytać ustawę, a poczem Arcybiskup miał odprawić mszę św. wraz z *Te Deum*. Na 4 kolosalnych nowych chorągwiach znajdowały się słowa: „Ustawa z r. 1848.“ Następnie zapelniały się zwolna oba wielkie wzniesienia. Nawet coraz większa zamieć śniegowa nie wstrzymała dam od wstąpienia na nie. O godz. 9 powszechne uderzenie w bębny zwiastowało zbliżanie się Zgromadzenia Narodowego, z PP. Marrast i Cavaignac na czele. Wszystkie wojska prezentowały broń. Deputowanych atoli zaledwie połowa była obecnych; wszyscy mieli czerwone róże i szarfy. Zaledwie zbliżyli się do mostu Zgody, ujrano na prawo od kościoła św. Magdaleny, Arcybiskupa Paryżkiego, w towarzystwie całego duchowieństwa. Oba poczty zbliżały się do wzniesień i kaplicy. Czas był coraz burzliwszy. Arcybiskup postępował jednak żywo naprzód. P. Marrast, który zajął miejsce na wzniesieniu przed kaplicą, rozpoczął następnie czytanie ustawy. Z powodu mocnego zimna głos jego był drżący. Po odczytaniu ustawy, słychać było zaledwie, wśród szumu wiatru, słabe okrzyki: „Niech żyje Rzeczpospolita! Arcybiskup zaintonował *Te Deum*; towarzyszyły mu liczne chóry i orkiestra. Ale z powodu bardzo burzliwego powietrza, zaledwie o 10 kroków można było coś słyszeć. O godzinie w pół do 1-jej powróciły ostatnie legiony do swych kwater.

— Ludwik Bonaparte, który się nie znajdował na wczorajszej uroczystości, ogłosił dziś w dziennikach, że jego nieobecność nie powinna dać powodu do fałszywych tłómaczeń jego sposobu myślenia; gdyż uczynił to jedynie, aby się nie stać powodem jakich zaburzeń.

— Министръ внутреннихъ дѣлъ предписалъ циркулярно префектамъ, чтобы торжество оглашенія устава было праздновано достойнымъ столь важнаго дѣла образомъ, желая при томъ, чтобы духовенство съ своей стороны праздновало этотъ день прирелигіозныхъ обрадахъ. Национальное собраніе назначило 400,000 фр. для бѣдныхъ, которые будутъ розданы въ департаментахъ, соответственно народонаселенію; а 200,000 фр. для бѣдныхъ гор. Парижа. Начальникъ исполнительной власти приказалъ вчера освободить 149 чел. арестованныхъ за Іюльскія событія; Г. Фоше, председатель слѣдственной коммисіи, произнесъ при этомъ случаѣ трогательную рѣчь къ освобожденнымъ.

— Изъ всей Франціи поступили къ представителямъ вопросы, кого изъ кандидатовъ считаютъ они наиболее достойнымъ мѣста президента. Говорятъ, что они, по предварительному совѣщанію, намѣрены предложить ген. Кавеньяка.

— Три клуба представителей: Пуатьерской улицы, національнаго дворца и института, хотя въ прежней палатѣ депутатовъ совершить общее засѣданіе, и пригласить какъ Г. Кавеньяка, такъ и Лудвика Бонапарте, чтобы они присутствовали въ ономъ, и на предложенные имъ вопросы дали категорическій отвѣтъ.

ШВЕЙЦАРІЯ.

Бернъ, 8 Ноября.

Третьяго дня, при пушечной пальбѣ, происходило открытіе народнаго совѣта Штатовъ. Послѣ богослуженія въ церквахъ обоихъ исповѣданій, члены этого законодательнаго корпуса отправились въ залу дауши, гдѣ было засѣданіе. Вопросъ: который изъ городовъ изберутъ штаты мѣстомъ обычнаго собранія, овладѣлъ здѣсь всеобщимъ вниманіемъ. Цюрихъ, Бернъ и Люцернъ состязаются объ этой чести. Для Берна вопросъ этотъ важнѣе, чѣмъ для прочихъ городовъ.

— Сегодня выборъ президента собранія возбудилъ сильную борьбу. Послѣ возобновившейся четыре раза баллотировки Гг. Оксенбейна и Нейгауза, представители избрали перваго изъ нихъ 50 голосами; на сторонѣ Г. Нейгауза было только 42 голоса. Вице-президентомъ назначенъ д-ръ Эшеръ.

Хуръ, 26 Октября.

Въ округахъ Комо и Вельтлинъ произошли новыя безпокойства: 400 Вельтлинцевъ укрѣпились на Миланской дорогѣ, между Ривью и Аддою. Въ окрестностяхъ Коллико уже доходило дѣло до схватки. Новый мостъ близъ Коллико завязъ инсургентами и, какъ говорятъ, взорванъ на воздухъ. Изъ Донго и Граведоне, лежащихъ насупротивъ Коллико, на правомъ берегу озера, жители толпами спѣшаютъ на помощь Вельтлинцамъ. Въ Кіавеннѣ опять возстаніе. Австрійскія войска отступили къ Милану. Австрійскіе гербы сожжены на площади.

1 Ноября.

Безпокойства въ Вельтлинѣ и при Комскомъ озерѣ, какъ можно было предвидѣть, оканчиваются жалкою развязкою. Въ эту страну отправлено 4000 чел. войскъ австрійскаго войска: почти всѣ жители Кіавенны мужескаго пола бѣжали при одномъ этомъ извѣстіи. Австрійцы вступили вчера тоже въ Кіавенну откуда большая часть жителей бѣжала въ Тессинскій кантонъ съ женами и дѣтьми, и скоро положили конецъ тамошнему возстанію. По слухамъ, Верчелли сгорѣлъ.

— Въ Миланской газетѣ сообщаютъ, отъ 29 Октября, что маршаль Радетцъ приказалъ того числа разстрѣлять настоятеля церкви *delle Grazie*, за то, что онъ имѣлъ при себѣ кинжалъ.

— Министръ внутреннихъ пожелалъ Префектамъ околнѣть, абы урочистость оглашенія ustawy въ департаментахъ 19 б. м. была обходима способомъ годнымъ такъ важнаго предмета; пражне оразъ, абы духовиѣнство зъ свѣй стронѣ приложыло сѣ до религіѣного обходу дня tego. Uchwalone przez Zgromadzenie Narodowe 400,000 fr. dla ubogichъ mają być rozdzielone w stosunku ludności departamentów; pozostałe zaś 200,000 oddano ubogimъ w Paryżu. Naczelnikъ Władzy Wykonawczejъ kazałъ wczorajъ wypuścić na wolność 149 więźniówъ Czerwowychъ; P. Faucher, Prezesъ Kommissyiъ śledczej, miałъ przytѣmъ do nichъ mowę, która ichъ najmocniѣjъ rozczuliła.

— Ze wszystkichъ częściъ Francyiъ nadeszły do Reprezentantówъ zapytania: jakiegoъ kandydata uważają za najgodniejszegoъ Prezydentury. Mówią, że ci chcą sѣ miѣdzy sobą naradzić i polecieć departamentomъ Jenerałaъ Cavaignac.

— Trzy klubyъ Reprezentantówъ: z ulicyъ Poitiers, z pałacuъ Narodowego i z Instytutu, chcą odbyć w dawnѣjъ Izbieъ Deputowanychъ wspolneъ posiedzenie, i takъ P. Cavaignacъ jakъ Ludwikaъ Bonaparteъ zaprosić, абы sѣ na niѣmъ znajdowali i na pewne, mające sѣ uczynić imъ zapytania, kategorycznieъ odpowiedzieli.

СЗВАЙСАРІЯ.

Бернъ, 8 listopada.

Onegdaj, przy hukuъ działъ, odbyło sѣ uroczyste otwarcieъ Radyъ Narodowej i Stanowej. Po odbytѣmъ nabożeństwie w świątyniachъ obuъ wyznań, członkowieъ nowegoъ Ciałaъ Prawodawczegoъ udali sѣ do saliъ Ratuszowej, gdzieъ rozpoczęliъ obrady. Najważniejszymъ przedmiotemъ rozmowyъ dziennejъ jestъ ten, jakieъ miastoъ obiorą Stany на miejsceъ swychъ obradъ: Zurych, Bern i Lucerna, ubiegają sѣ bowiem o tenъ zaszczyt. Dlaъ miastaъ Bernuъ jestъ to kwestyaъ żywotna, bo całaъ jegoъ przyszłośćъ odъ tegoъ wyboruъ zależy.

— Dziś, wybórъ Prezesaъ Zgromadzeniaъ dałъ powódъ do długiejъ walkiъ Parlamentowej. Reprezentanci, po czterokrotnemъ głosowaniu, między PP. Ochsenbein i Neuhaus, obraliъ Prezesemъ piѣrwszego, 50 głosami; drugiъ liczyłъ ichъ tylkoъ 42. Wice-Prezesostwoъ otrzymałъ Dr. Escher.

Churъ, 26 października.

W częściъ okręgówъ Como i Veltelin, w Lombardyi, zaszły noweъ zaburzenia: 400 Weltlinczykówъ zajęło obronneъ stanowisko на drodzeъ Medyolańskiej, między rzekamiъ Riwa i Adda. W okolicachъ Coelicoъ doszło jużъ nawet do utarczki. Nowyъ most, niedalekoъ Coelico, zajęty jestъ przezъ rokoszan, i jakъ mówią, wysadzony w powietrze. Z Dongo i Gravedone, leżącychъ naprzeciwъ Coelico, na prawymъ brzeguъ jeziora, mieszkańcyъ śpieszą tłumami на pomocъ Weltlinczykomъ. W Chiavennieъ zaszło także noweъ powstanie. Wojskoъ Austryackie cofnęło sѣ do Medyolanu. Austryackie herbyъ zostały на placuъ spalone.

Dnia 1 listopada.

Zaburzenia w Veltelinie i nadъ jezioremъ Como, jakъ można było przewidywać, kończą sѣ smutnemъ rozwiązaniem. Przedъ wysłanymъ tamъ czterőtysięcznymъ oddziałemъ wojskъ Austryackich, prawieъ wszyscyъ mieszkańcyъ płciъ męskiejъ poszli w rozsypkę, на piѣrwszą wieśćъ o tѣmъ wysłaniu. Austriacyъ wkroczyli takżeъ wczorajъ do Chiavenny, zładъ wiѣksza częśćъ mieszkańcówъ niekieda do Kantonъ Tessin z żonami, dziećmi i całymъ dobytkiem, i położyli koniecъ tamedzemuъ powstaniu. Podługъ wieści, m. Vercelloъ zostałoъ spalone.

— Gazetaъ Medyolańskaъ donosi z dnia 29 października, że Marszałekъ Radetzkiъ kazałъ tegoъ dnia rozstrzelaćъ Xiędzaъ Attilioъ Paluska, kapelana przy kościeleъ delleъ Grazie, за to, że miałъ przy sobieъ sztylet.